

„Landbruget i Finland.“

Anmeldt
af
Rudolf Schou.

Forholdene i Finland ere, skjønt Landet ikke ligger særlig langt fjærnet fra Danmark, dog ret ubekjendte herhjemme, hvorfor det kan paaregne Interesse for danske Læsere at blive bekjendt med Hovedpunkterne i en Bog: Landbruget i Finland, som for et Par Aar siden blev udgivet af Dr. Gösta Grotenfelt, den Gang Forstander for Mustiala Landbrugsskole, nu Professor ved Helsingfors Universitet, som er udvidet til at omfatte Landbrugsvidekab.

I Finland udgjør Indsøerne 11 % af det samlede Areal, hvilket er 1½ Gang mere end i Sverig og c. 35 Gange mere end i Danmark. Adskillige af disse Søer ere sejlbare, og Floderne, som danne Søernes Afløb til Havet, ere ligeledes for en Del sejlbare, en enkelt endog i en Længde af 400 Kilometer.

Et andet Særkjende for Finland er de uhyre Arealer af Kær og Moser, som findes der; indtil 20 % af hele Landet er optaget heraf. Men særlig ejendommeligt er det, at Landet stadig hæver sig højere og højere, hvilket har en stor Indflydelse paa Forholdene paa mange Omraader og bidrager til, at de store Kær og Moser samt Søerne stadig formindskes i Omfang; den Tid vil komme, da alle finske Søer forsvinde, og da Moser og Kær ere tørlagte af sig selv.

Den Del af Landet, som egner sig for Landbrug, nemlig den sydlige Del, er jævnt og ikke stærkt optaget af Bjerge. Kær og Moser dele sig i Lavmoser og Højmoser, og ere fremkomne paa samme Maade, som i andre Lande, men ejendommeligt er det, at Højmoserne paa Grund af Landets Stigning forvandle sig til Lavmoser, ligesom der ogsaa findes Exempler paa, at Lavmoser paa Grund af Vandforholdene ere forvandlede til Højmoser. Det er almindeligt under Moserne at finde Lerbund, hvilket letter Opdyrkningen i høj Grad. I Begyndelsen af Aarhundredet fandtes i Finland 104,000 □ Kilometer Kær og Moser, nu findes kun 74,000, hvilket altsaa vil sige, at der er indvundet 30,000 □ Kilometer, og, som anført, indtage Moserne og Kærene nu 20 % af Arealet, medens de i Preussen kun indtage c. 5 % og i Danmark c. 4½ %. Af det her anførte fremgaar, at der findes store Udviklingsmuligheder i Finland, og nægtes kan det ikke, at den finske Befolkning har forstaaet at drage Nytte af disse gunstige Forhold.

Den værste Fjende, Landbruget har at kæmpe mod, særlig i de lavere liggende Egne, er Nattefrosten. Der findes visse Perioder, nemlig midt i Juni og Begyndelsen af August, hvor Frosten er særlig farlig, og indtræffer Nattefrosten sammen med klar Himmel den følgende Morgen, da kan der ske Skade for Millioner; der findes endogsaa Exempler paa, at saadan Nattefrost har medført komplet Misvæxt for store Strækninger.

Finlands besaaede Areal er i dette Aarhundrede udvidet fra 1,1 Million Hektarer til 2,4 Millioner, og Befolkningens Tæthed er forøget fra 3,3 pr. □ Kilometer til 7,3. Den samlede Befolkning udgjør 2,200,000, hvoraf 1,800,000 ere finsktalende, og ca. 300,000 svensktalende. Som rimeligt er, boer i et saa udstrakt Land som Finland en stor Del af Befolkningen paa Landet og ikke i Byerne. I Begyndelsen af Aarhundredet boede kun 5,5 % af Befolkningen i Byerne, nu ca. 10 %. Til Sammenligning kan anføres, at i 1840 ca. 21 % af den danske

Befolkning boede i Byerne og i 1890 ca. 34 0/0. Af hele den finske Befolkning ernære de 77 0/0 sig ved Landbrug; i Gjennemsnit af de nordiske Lande findes 75 0/0 af Befolkningen at ernære sig ved Landbrug, i hele Evropa 58 0/0, i England og Sachsen 33 0/0. 32 0/0 af Landbefolkningen er selvejende Jordbrugere, 9 0/0 Forpagtere, som betale deres Afgift i Penge eller Sæd, 19 0/0 Torpere, som betale deres Afgift ved Arbejde, 37 0/0 ere Daglejere. 77,8 0/0 af Jordbrugerne besidde et Areal, der er mindre end ca. 45 Tdr. Land. Udviklingen i det finske Landbrug er gaaet gradvis over fra Rovdrift til en mere intensiv Drift; meget intensiv kan man dog ikke sige, at den er, skønt der indføres ret betydelige Mængder af Gødningsstoffer; Dræning er saaledes ikke almindelig, og noget rationelt Landbrug findes kun paa faa Steder. Hvor der findes virkelig Rotation er det almindelig, at denne kun indtager en lille Del af Arealet, hvorimod der holdes en ret betydelig Besætning, som er baseret paa store Eng- og Græsarealer.

Arbejdslønnen i Finland er betydelig lavere end i Danmark. Man regner som Gjennemsnit til en Karl 120 Kr. om Aaret og Kosten, til en Pige 62 Kr. og Kosten, en Arbejders Sommerløn til 97 Øre om Dagen, Vinterløn 50 Øre + Kosten, en kvindelig Arbejder faar 59 Øre om Sommeren + Kosten og 28 Øre om Vinteren.

Samfærdselsmidlerne ere i det sidste halve Hundrede Aar udviklede meget betydeligt saavel i Retning af Landeveje som Jærnbaner. En særlig vigtig Foranstaltning er de Forholdsregler, der ere tagne mod Isblokade og som ere koncentrerede paa Hangø Havn. Naar ikke særlige Foranstaltninger træffes, lukkes Havnene i den nordlige Del af den botniske Bugt i Oktober Maaned og i den sydlige Del af Landet i November-December; men ved en i 1890 af Staten anskaffet Isbryder er det lykkedes siden den Tid at holde Hangø Havn aaben hele Aaret undtagen i 1893, da den var lukket i 70 Dage. Det paatænkes, for yderligere at sikre sig, at anskaffe endnu en stor Is-

bryder og at forbedre Konstruktionen. Denne Foranstaltning har medført, at den største Del af Finlands Smørførsel gaar over Hangø, nemlig ca. 4000 Dritler om Ugen.

Den øverste Ledelse af Statens Jordbrugsanliggender varetages siden 17de September 1860 af Jordbrugsexpeditionen, som udgjør en af de forskellige Expeditioner i det kejserlig finske Senat. Jordbrugsexpeditionen forestaas af en Senator, og under samme fungerer en refererende Sekretær samt Protokolsekretærer og Kancellister. De Jordbrugsexpeditionen underliggende Institutioner og Embedsmænd ere følgende: Landbrugsstyrelsen, de i Statens Tjeneste værende Lensagronomer, Landbrugsingeniører, Statsmejerister, Landbrugs- og Mejeriinstitutionerne samt diverse Fagskoler; desuden tiltrædes Expeditionen af Guvernøren i Lenet ligesom af Landhusholdnings- og Landbrugsselskaberne og de øvrige faglige Foreninger. Allerede ved et i 1883 i Helsingfors afholdt Landbrugsmøde var der af den daværende Chef for Landbrugsexpeditionen i det kejserlige Senat rejst Spørgsmaal om Oprettelsen af en Centralmyndighed i Hovedstaden for den nærmeste Varetagelse af Jordbrugsspørgsmaal, og som Følge heraf indrettedes, efterat en i den Anledning nedsat Komité havde afgivet Betænkning over Sagen, samt efterat Senatet havde faaet kejserlig Approbation derpaa, i 1892 en saadan Central-Embedsmyndighed, kaldet Landbrugsstyrelsen, i Overensstemmelse med en samme Aar udfærdiget Instrux. Den saaledes indrettede Landbrugsstyrelse, som bestaar af en Overdirektør som Chef samt af en Overingeniør og en Overinspektør, har det nærmeste Tilsyn med samtlige Landbrugsskoler ligesom med de i Landbrugets Interesse ansatte Embedsmænd, og desforuden paaligger det Landbrugsstyrelsen at afgive Betænkninger i de Landbruget vedrørende Spørgsmaal, som af Administrationen forelægges samme, og opmærksomt at følge alle Begivenheder og ønskelige Foranstaltninger paa Landbrugets og dets Bi-

næringers Omraade og i Anledning heraf at gøre Forslag og Forestillinger hos Administrationen. Ved Landbrugsstyrelsen er ansat en Sekretær og en Kancellist. Til at deltage i Landbrugsstyrelsen indkaldes aarlig af Senatet i November Maaned for et Tidsrum af 14 Dage, 3 konsultatoriske Medlemmer, som skulle afgive deres Betænkninger og Forslag i særlig vigtige Landbrugsspørgsmaal, hvis Udførelse saa overdrages Landbrugsstyrelsen. Til Medlemmer af denne forøgede Landbrugsstyrelse udnævnes endvidere, paa Forslag af vedkommende Lens Landbrugs-selskaber, for en Tid af 3 Aar i Træk, 3 i Landbruget erfarne og kundskabsrige Mænd, 1 for de nordvestlige tre Len, 1 for de tre mellemste Len og 1 for de to nordlige Len. Disse saaledes valgte Medlemmer sammentræde til fælles Forhandling med den sædvanlige Landbrugsstyrelse og under Overdirektørens Forsæde.

For at give Jordbrugerne i Finland Lejlighed til, naar det paakræves, at erholde Vejledning paa Jordbrugets, Husdyrbrugets, Mejerihaandteringens og Havebrugets Omraade er der Tid efter anden blevet ansat adskillige Funktionærer, dels i Statens og dels i de faglige Foreningers Tjeneste. For Tiden findes der følgende: 8 Lensagronomer, 5 yngre Lensagronomer, 3 assisterende Lensagronomer, 3 Landbrugsingeniører, 2 Statsmejerister, 3 Lensmejerister, 1 Instruktør i Hesteavl, 1 i Høravl og 1 i Frugtavl; 15 Lensmejerister, der ville blive berørte under Landbrugsselskaberne; tillige findes Lensgartnere, Plovinstruktører m. fl. Lensagronomerne, Landbrugsingeniørerne, Instruktøren i Hesteavl, Stats- og Lensmejeristerne skulle aarlig afgive specificerede Beretninger over deres Virksomhed; disse Beretninger indsendes til Landbrugsstyrelsen, som samlet indsender dem til Jordbrugs-expeditionen. Lensmejerskerne, Lensgartnerne og Plovinstruktørerne afgive Beretning til de Landbrugsselskaber, under hvilke de sortere; et kortere Uddrag af disse fremsendes af Selskaberne til Landbrugsstyrelsen.

Lensagronomerne. Instruksen for Lensagro-

nomer, saavel for yngre som for bitrædende Lensagronomer, er af 1894, og det paaligger disse Tjenestemænd at være vejledende med Raad og Oplysninger angaaende Jordbruget i Almindelighed, samt at udføre Planer, om saadant er nødvendigt, og lede Udførelsen af Jordforbedring, Vandafledning og mindre Engvandingens anlæg; endvidere skulle de gjøre Forslag til Driftsplaner, samt til Opførelsen af Stalde og andre Økonomibygninger, og i Spørgsmaal vedrørende Landøkonomien i Almindelighed afgive Udtalelser til vedkommende Myndighed, samt til Landhusholdnings- og Landbrugsselskaber.

Landbrugsingeniørerne skulle anstille Under-søgelse og udføre Planer til Tørlægning af vaade Marker samt til Sænkning af Søer, Oprensning af Vandløb, Dige-anlæg og Vandledninger, og i Spørgsmaal vedrørende saadanne Arbejder afgive Udtalelse til vedkommende Avtoriteter og Foreninger, ligesom de, hvis deres Tid skulde tillade dem det, skulle lede saadanne Arbejders Udførelse.

Instruktøren i Hesteavl blev ansat i 1893 og skal i sin Embedsstilling være nærværende ved de offentlige Prisbedømmelser, kontrollere de prisbelønnede Hestes Anvendelse til rationel Hesteavl, opkøbe Avlsdyr til Regeringen samt paase disses Pasning og indsamle Oplysninger om Resultatet af deres Virksomhed, for derved at interessere Befolkningen for Dannelsen af Hesteavlsforeninger og tilse, at disses Virksomhed er rationel og i Overensstemmelse med en fælles Plan. Endvidere skal Hesteavlsinstruktøren kontrollere, at de Understøttelser, som Hesteavlsforeningerne erholde af de offentlige Midler, blive anvendte paa en hensigtsmæssig Maade, samt være Administrationen behjælpelig med Udarbejdelse af Forslag vedrørende Landets Hesteavl og dermed beslægtede Spørgsmaal, og tillige paa Rekvisition af enkelte Personer og Foreninger, bistaa disse med Raad og Anvisninger.

I 1874 ansattes den første Statsmejerist i Finland, senere oprettedes en saadan Plads til. De første Aar derefter var Landet delt mellem disse to Embedsmænd, saa-

ledes at den enes Distrikt omfattede Landets sydlige og den andens dets nordlige Del; men da denne Inddeling af Landet viste sig uhensigtsmæssig, blev der senere, i 1890, foretaget en anden Deling; dog findes der ikke Statsmejerister til Raadighed for hele Landet, og den Del af Landet, som ikke omfattes af Statsmejeristerne Virksomhed, bestrides af Lensmejerister. Statsmejeristerne skulle paa Opfordring af Landbrugerne meddele Oplysninger og Anvisninger paa Mejeribrugets Omraade samt ved Mejeriers og Gaardes Indretning og den rette Pasning af Kreaturerne.

Lensmejeristerne, af hvilke den første ansattes i 1883, udøve en lignende Virksomhed. De Landbrugs-selskaber, som have ansat saadanne, erholde Statstilskud til Lønning af disse Mejerister, som staa under vedkommende Selskabers Tilsyn og Kontrol.

Da Mejeribruget i Slutningen af 60erne fik en større Betydning for det finske Landbrug, ansattes paa Forslag af de særlige Landbrugsselskaber, Lensmejersker i samtlige Len. Disse Personer skulle yde praktisk Vejledning i Tilvirkning af Smør og Ost og i Husdyrenes hensigtsmæssige Røgt og Pleje. Til disse Pladser antages hovedsagelig Kvinder af Almueklassen, som have gennemgaaet en Mejeriskole. De staa under Landbrugsselskabernes Ledelse og Kontrol og oppebære sædvanlig fra Selskaberne en Løn af 720 Kroner, hvoraf 432 Kroner anses som Løn og 288 Kroner som Erstatning for Rejser og Dagpenge. For Tiden have de fleste af Landets Len ansat 2 Mejerisker, i et enkelt Len findes der endogsaa 3, hvoraf det synes at fremgaa, at denne Institution i Finland har været paa sin Plads.

Lønningerne for Landbrugets Embeds- og Bestillingsmænd ere følgende:

1) Jordbrugsexpeditionen i det finske Senat:

	i Løn.		til Rejse og Repræsentationsudgifter.	
Chefen	12000	Mark	10000	Mark
den refererende Sekretær	8000	—	2500	—
Protokolsekretærene	4500	—	2000	—
Kancellisterne hver	2400	—	1200	—

2) Landbrugsstyrelsen:

Overdirektøren	8000	—	2000	—
Landbrugsoveringeniøren . . .	6000	—	1500	—
Landbrugsoverinspektøren	6000	—	1500	—
Sekretæren	4000	—	1000	—
Kancellisten	4000	—	2400	—

3) Lensagronomer m. fl.

Lensagronomerne	3600	—	2400	—
ynge Lensagronomer	2400	—, desuden er der en samlet Bevilling af 15000 Mark for de assisterende Agronomer.		
Instruktøren i Hesteavl	3000	—	2400	Mark
— - Frugtavl	2500	—	—	—
— i Dyrkning af Hør	2500	—	—	—
Statsmejeristen i det nordl. . .	4000	—	1000	—
— - - sydlige	3000	—	500	—
Lensmejeristerne	3000	—	500	—
Landbrugsingeniørerne	4000	—	1000	—

Landets Veterinærvæsen har under de sidste Aartier udviklet sig ret betydeligt; dog findes der i Forhold til Landets relativt store Kreaturbestand endnu kun faa Veterinærer i Finland. Af Lensdyrlæger findes der 30, og desuden er der ansat en Dyrlæge ved det veterinære Sundhedsvæsen og en anden ved den centrale Landbrugs-skole Mustiala. I de større Stæder have endvidere et mindre Antal praktiserende Dyrlæger, som ikke ere stats-

ansatte, nedsat sig. Nogen Veterinærskole findes endnu ikke i Finland. Faguddannelsen erholdes ved Udlandets Instituter, særlig i København, Berlin og Stockholm. For at lette Studierne ved disse udenlandske Instituter udgives aarlig 4800 Mark i Rejsestipendier. Veterinærvesenet sorterer under Medicinalstyrelsen.

Landbrugsundervisningen meddeles ved Mustiala Landbrugs- og Mejeriinstitut, ved Kroneberg Landbrugsinstitut og ved 17 lavere Jordbrugsskoler; desuden bliver der ved Universitetet i Helsingfors holdt Foredrag om Landbrug af 2 Professorer, den ene om Landbrugsøkonomi og Jordbundslære, den anden om Agrikulturkemi og -Fysik. Det er endvidere besluttet, at hele den højeste Undervisning i Landbrug skal overflyttes til Universitetet, hvorefter der paa Mustiala ligesom for Tiden paa Kroneberg vil blive indrettet højere Landbrugsskoler, som svare til de tyske Middelskoler. Landbrugsundervisningen er saaledes for Tiden under Omordning og er under stærk Udvikling; alle de hidtidige Undervisningsanstalter have uden Undtagelse været fuldt optagne af Elever, og ved de fleste af dem har Antallet af Ansøgninger om Optagelse været langt større end Antallet af ledige Pladser. Dette har foraarsaget Omordningen og Udvidelsen, hvortil selvfølgelig Grunden er, at Befolkningen sætter mere og mere Pris paa disse Skoler. I Landet findes, som omtalt, for Tiden kun en højere Undervisningsanstalt, nemlig ved Mustiala. Den oprettedes i 1836 men var allerede bragt paa Forslag i 1804 af det kejserlig finske Landhusholdningsselskab. Udgifterne ved Grundlægningen afholdtes dels af det finske Landhusholdningsselskab dels af et Statstilskud samt tillige af et aarligt Statsbidrag paa 5000 Rubler til Lønninger af Lærere. Statstilskudet er senere gjentagne Gange blevet forhøjet og er for Tiden 50,400 Mark. I 1850, da Jordbrugsexpeditionen oprettedes, ophævedes det finske Landhusholdningsselskabs Tilsyn med Institutet, som derefter blev stillet under Senatets umiddelbare Tilsyn.

For at blive optaget i den højere Landbrugsskole og i den højere Mejeriafdeling kræves der ret betydelige For­ kundskaber, i sidstnævnte optages foruden Mænd ogsaa kvindelige Elever; af disse fordres de samme Kundskaber som ved Statens højere Kvindeskoler. Foruden den højere Afdeling, findes der ogsaa paa Mustiala en lavere Afdeling. Betingelserne for Adgang hertil ere temmelig strænge, dog ikke saa meget i Retning af Kundskaber som i Retning af Arbejdsevne. Kursus er toaarigt, og i dette Tidsrum ere Lærlingene Tyendeloven underkastede.

Til den lavere Mejeriafdeling antages kun kvindelige Elever. Hovedfordringen til disse er i det væsentlige: Arbejdsdygtighed samt sædvanlige Almueskolekundskaber.

Der findes 38 Elever i den højere Landbrugsafdeling, 37 i den lavere do., 8 i den højere Mejeriafdeling og 3 i den lavere do. Landbrugseleverne betale 600 Mark for det første Aar og 500 Mark for det andet Aar, Mejeri­ eleverne 600 Mark om Aaret; paa de lavere Afdelinger er Undervisningen gratis. Institutets samlede Lønninger til Lærere udgjør 34,000 Mark.

Af lavere Landbrugsskoler findes som omtalt 17. Til disse, ligesom til Institutet i Mustiala, er der knyttet betydelige Jordarealer og Landbrug. Ved hver af de lavere Skoler findes en Forstander og 2 Lærere. Disse lavere Landbrugsskoler ere nærmest beregnede paa Ladefogder og Forvaltere, og Undervisningen er indrettet med de til disse stillede Fordringer for Øje.

En tredje Klasse af Landbrugsskoler er de saakaldte Vinterskoler, som væsenlig ere beregnede paa Bønder­ sønner, som have eller kunne ventes at faa eget Landbrug og derfor vanskelig kunne opholde sig uafbrudt ved en Lærestalt i 2 Aar. Kursus varer 2 Vintre. Tilskudet til hver af de lavere Landbrugsskoler fra Staten er 9600 Mark om Aaret. En Skole for Kreaturpassere oprettedes i 1892 med et Statstilskud af 3600 Mark og synes at have fundet en gunstig Modtagelse.

Den videnskabelige Forsøgsvirksomhed paa

Landbrugets Omraade i Finland begyndte allerede i forrige Aarhundrede, saavel ved Universitetet som ude omkring ved de lokale Selskaber. Af Undersøgelser, som have haft særlig stor Betydning kan fremhæves; Foranstaltninger der kunne bringes i Anvendelse mod Nattefrosten. Af det kejserlig finske Landhusholdningsselskab paabegyndtes i 1864 Forsøg ved Åbo, navnlig med den Opgave at udfinde de rationelle Principer for Planteavl. Ogsaa paa Mustiala gjøres Forsøg, men i ret beskedent Omfang, da der ikke findes særlig dertil ansatte Personer, og Forsøgene ene udføres af de fast ansatte Lærere. Det er dog ret vigtige Undersøgelser, der her ere foretagne. Her kan saaledes anføres Forsøg med fosforsyreholdig Gødning saavel i Kar som paa aaben Mark. En stor Betydning tillægges Kunstgødningsforsøg, som udføres hos de enkelte Landbrugere i forskjellige Dele af Landet. Ved Mejeriafdelingen paa Mustiala udføres Undersøgelser af de forskjellige Kreaturracers Mælk, Prøver med nye Landbrugsredskaber- og Maskiner, Prøver med Fedtbestemmelsesapparater, samt Fodringsforsøg. Paa Herrenäs i Tavastehus Len paabegyndtes i 1889 Forsøg med Avl af vilde Græsarter og Bælgplanter for at udfinde disses Anvendelighed paa mangeaarige Græsmarker, og det er Hensigten, at disse Forsøg skulle udvides til adskillige Steder i Landet.

Landbrugsmøder og Udstillinger. Det første Landbrugsmøde holdtes i Åbo i 1874 og under det finske Landshusholdningsselskabs Avspicier. Siden den Tid er der ialt holdt 10 saadanne Møder; men foruden disse er der holdt saavel mindre Landbrugsmøder beregnede paa mindre Dele af Landet, som forskellige Specialudstillinger, særlig Mejeriudstillinger.

Af Landboforeningerne er det kejserlig finske Landhusholdningsselskab det ældste; det blev oprettet i 1797 og har gjort sig bemærket paa mange Maader. Tidligere er allerede omtalt, at det gav Stødet til Oprettelse af Mustiala Landbrugsinstitut, og at det i adskillige Aar ledede dette; endvidere har det ved populære Foredrag og

ved Rejsestipendier, baade til Mejerister og til Landbrugslærere, søgt at udbrede Kendskab saavel til indenlandske som til udenlandske Forhold. Udadtill har dette Selskab stedse repræsenteret Finland ved Deltagelse i Udstillinger og Kongresser. Det ejer Fond paa $\frac{1}{2}$ Million Mark og beskæftiger fast en Sekretær, en Kasserer og Forstanderen for Selskabets kemiske og Frøkontrolstation, samt Forstanderinden for en Sløjdscole for Kvinder, 2 Lensmejerister og en Havebrugslærer.

Foruden dette, det centrale Selskab, findes der Landbrugsselskaber i de forskjellige Len. Alle Selskaber have omtrent samme Organisation. Forretningsførelsen er betroet til en Direktion, bestaaende af en Formand, en Viceformand og et forskelligt Antal Medlemmer, samt en Sekretær og en Kasserer. Selskaberne virke ved Opkøb og Salg af kontrolleret Kløver- og Græsfrø samt kunstig Gødning. Endvidere søges Landbruget fremmet ved Instruktører i Rodfrugtavl, ved Mælkekontrolstationer og Væveskoler, samt ved Præmiering af særlig gode Landbrug, Mejeridrift, Avl af Fodervæxter og Opdyrkning af Kær og Moser.

Af særlige nye Foranstaltninger til Fremme af Exporten kan nævnes den i 1891 stiftede Exportforening, som har en Statsunderstøttelse af 25,000 Mark og har til Formaal, ogsaa paa Landbrugets Omraade, at søge at finde nye Exportgjenstande samt i det hele taget at bane Vej for Afsætning af finske Produkter i Udlandet.

Af nedenstaaende Tabel vil den betydelige Forskjel i de to Landes Landbrugsudvikling fremgaa; den dybeste Aarsag maa dog søges i den store klimatiske og anden naturlige Forskjel, som vil fremgaa yderligere af nedenstaaende Tabel over Gjennemsnitsfold.

	Finland.	Danmark.
Rug	$6\frac{1}{2}$	8,9
Hvede	$5\frac{3}{4}$	12,0
Havre	5	11,2
Byg	6	10,1

I Finland findes c. 212 □ Mil Agerjord og c. 328 □ Mil naturlig Eng, medens der i Danmark findes henholdsvis 468 og c. 41 □ Mil heraf.

	Finland 1894.		Danmark 1896.	
	Udførsel.	Indførsel.	Udførsel.	Indførsel.
Smør, Kjød og lign.	c. 18 Mill. Kr.		} c. 177 Mill. Kr.	c. 48 Mill. Kr.
Levende Dyr . .	c. 2 — -			
Korn og Kornvarer	c. 1,8 — -	c. 25 Mill. Kr.	c. 7 Mill. Kr.	c. 41 — -
	c. 21,8 Mill. Kr.	c. 25 Mill. Kr.	c. 184 Mill. Kr.	c. 89 Mill. Kr.

I Finland findes c. 950,000 Stk. Køer, og i Danmark c. 1 Mill. Køer og Kvier, Befolkningen er omtrent af samme Størrelse som Danmarks, hvorfor det, naar Hensyn tages til de naturlige Forhold, maa anses for meget tilfredsstillende, at Finland kan udføre 27 Mill. ₤ Smør (Danmark c. 90 Mill. ₤) særlig naar man erindrer, at Tilvirkning af Margarine er forbudt i Finland, og at Indførslen er stærkt besværliggjort. I Danmark forbrugtes i 1897 c. 28 Mill. ₤ Margarine, skulde det erstattes af Smør, kom vor Udførsel ned paa c. 62 Mill. ₤, altsaa godt dobbelt saa stor som Finlands.

Dr. Grotenfelts Bog indeholder en saadan Fylde af Oplysninger i en letlæselig Form, at det er en stor Nydelse at gjennevlæse de enkelte Kapitler og under Læsningen tænker man uvilkaarlig, at det vilde være af særdeles stor Værdi, om man havde en lignende let overskuelig Bog om det danske Landting, som man da maatte ønske endnu mere gennemført med Hensyn til Sammenstillinger mellem de vigtigste Landbrugslandes Statistik, om man end maa indrømme, at umiddelbare Sammenligninger let blive vovede og altsaa maa fremsættes med Forsigtighed.